

Bedömningsinstrument för interprofessionellt samarbete (BIPS)

Detta är en översättning och anpassning av det kanadensiska instrumentet Interprofessional Collaborator Assessment Rubric (ICAR). Instrumentet är översatt, testat och anpassat till svensk kontext. Arbetet gjordes av en lärargrupp bestående av:

Maria Jirwe
Helen Conte
Anders Nilsson
Petra Hyllienmark

Vad är en Rubric?

Det är ett bedömningsinstrument som redogör för ett antal kriterier som beskriver viktiga kompetenser som skall bedömas. Ett bedömningsinstrument är användbart för handledare eftersom de kan förbättra planeringen av läraaktiviteten. Instrumentet kan även användas för att förbättra kvaliteten på instruktionerna till de som lär sig eftersom den inkluderar färdigheter och tillhandahåller fokus på specifika detaljer i aktiviteten.

De som lär sig tillhandahåller med hjälp av bedömningsinstrumentet, klara mål för olika färdigheter. Deltagarna kan använda detta bedömningsinstrument vid självvärdering av sig som individ, som grupp, samt vid peerbedömning. Bedömningsinstrument anses kunna förbättra deltagarnas prestation och därmed förbättra deras lärande, i synnerhet om de får det på förhand. De kan då förstå hur de blir utvärderade och kan därmed förbereda sig, (en s.k. utförandebaserad bedömning).

Bedömningsinstrument för Interprofessionell samarbete

Kompetenskategori

Konfliktlösning:

Förmågan att effektivt handskas och lösa konflikter mellan och med andra utövare, patienter/klienter och närstående

Beskrivning

Kompetensuttryck

1. Visar aktivt lyssnande och är respektfull utifrån olika perspektiv och åsikter från andra
2. Arbetar med andra för att klara av och lösa konflikt effektivt

Skala

Dimension	Ej observerbart	Minimalt 1	Under utveckling 2	Kompetent 3	Skickligt 4
Aktivt lyssnande		☐ Lyssnar inte aktivt när andra pratar	☐ Lyssnar ibland aktivt när andra pratar	☐ Lyssnar ofta aktivt när andra pratar	☐ Lyssnar konsekvent aktivt när andra pratar
Beteendeindikator					

Att använda en Rubric

Bedömningsinstrumentet är avsett att användas i bedömningen av interprofessionella samarbetskompetenser. Interprofessionellt samarbete inom hälso- och sjukvård uppstår när flera deltagare från olika professioner bidrar med olika kompetenser i arbetet med patienter, deras närstående, vårdare och samhällen för att leverera högsta vårdkvalitet över olika miljöer (WHO, 2010)¹. Utveckling av detta bedömningsinstrument leddes av en interprofessionell rådgivningskommitté med lärare/utbildare från medicin-, omvårdnads- och paramedicinfältet.

Nyckelprinciper

- 1) Bedömningsinstrumentet har utvecklats för att användas mellan olika vårdutbildningsprogram och i olika lärandemiljöer
- 2) Bedömningsinstrumentets dimensioner är inte avsedda att användas vid en särskild tidpunkt i utbildningen eller på en specifik nivå inom hens utbildningsprogram.
- 3) Bedömningsinstrumentet kan användas som ett redskap för formativa och summativa bedömningar av deltagarnas kompetenser i interprofessionellt samarbete. Vid en formativ bedömning, tillåter bedömningsinstrumentet deltagarna att ta emot

1. World Health Organization (WHO) Study Group on Interprofessional Education and Collaborative Practice (2010). Framework for Action on Interprofessional Education & Collaborative Practice. Geneva, Switzerland: World Health Organization.

Interprofessionellt bedömningsinstrument

Instruktioner: För varje nedanstående dimension, markera den ruta vars text bäst beskriver deltagarnas prestation.

konstruktiv återkoppling på kompetensområden för vidare utveckling och förbättring. Vid en summativ bedömning kan bedömningsinstrumentet användas för att bedöma deltagarnas prestationer.

Bedömningsinstrumentet kan också introduceras tidigt i ett program och användas vid flera tillfällen för att bedöma växt och utveckling över tid.

- 4) Användning av bedömningsinstrumentet på ett tillförlitligt sätt kan kräva flera möten och upprepade observationer av en deltagare/team över en tidsperiod.
- 5) Program/discipliner bör definiera återförmedlingsmöjligheter för deltagare som inte uppnått en acceptabel nivå av samarbetskompetens inom sin utbildning.

Bedömningsinstrumentets validitet

Bedömningsinstrumentets dimensioner baseras på deltagarnas uttrycksätt av interprofessionell samarbetskompetens som utvecklades och validerades genom en typologisk analys av nationella och internationella kompetensramar, en Delphistudie samt interprofessionella fokusgrupper med studenter och fakultetsmedlemmar

Notera:

Bedöm vad som är lämpligt utifrån sammanhanget/uppgiften.

- Ibland: deltagarna visar ibland det önskvärda beteendet/handlingssättet.
- Ofta: deltagarna visar ofta det önskvärda beteendet/handlingssättet.
- Konsekvent: deltagarna visar konsekvent det önskvärda beteendet/handlingssättet.

Kommunikation: förmågan att kommunicera effektivt på ett respektfullt och ansvarstagande sätt med andra ("andra" inkluderar teammedlemmar, patient/klint, och yrkesutövare utanför teamet).

1. Kommunicerar och uttrycker idéer på ett tydligt och respektfullt sätt.
2. Använder kommunikationsstrategier (t.ex. muntliga, skriftliga, informationsteknologiska) på ett effektivt sätt med andra.

Dimension	Ej observerbart	Minimalt	Under utveckling	Kompetent	Skickligt
Respektfull Kommunikation		☐ Kommunicerar med andra på ett respektlöst sätt.	☐ Kommunicerar ibland med andra på ett säkert, tydligt och respektfullt sätt.	☐ Kommunicerar ofta med andra på ett säkert, tydligt och respektfullt sätt.	☐ Kommunicerar konsekvent med andra på ett säkert, tydligt och respektfullt sätt.
		☐ Kommunicerar inte sin åsikt eller sin relevanta syn på patientens vård med andra.	☐ Kommunicerar ibland sin åsikt eller sin relevanta syn på patientens vård med andra.	☐ Kommunicerar ofta sin åsikt eller sin relevanta syn på patientens vård med andra.	☐ Kommunicerar konsekvent sin åsikt och sin relevanta syn på patientens vård med andra.
		☐ Ger inte respons eller besvarar förfrågningar.	☐ Ger ibland respons eller besvarar förfrågningar i tid.	☐ Ger ofta respons eller besvarar förfrågningar i tid.	☐ Ger konsekvent respons eller besvarar förfrågningar i tid.
Kommunikationsstrategier		☐ Använder inte kommunikationsstrategier (verbala & ickeverbala) med andra på ett lämpligt sätt.	☐ Använder ibland kommunikationsstrategier (verbala & ickeverbala) på ett lämpligt sätt.	☐ Använder ofta kommunikationsstrategier (verbala & ickeverbala) på ett lämpligt sätt i olika situationer.	☐ Använder konsekvent kommunikationsstrategier (verbala & ickeverbala) på ett lämpligt sätt i olika situationer.
		☐ Kommunikationen är ologisk och ostrukturerad.	☐ Kommunicerar ibland på ett logiskt och strukturerat sätt.	☐ Kommunicerar ofta på ett logiskt och strukturerat sätt.	☐ Kommunicerar konsekvent på ett logiskt och strukturerat sätt.
		☐ Förklarar inte yrkesspecifik terminologi.	☐ Förklarar ibland yrkesspecifik terminologi.	☐ Förklarar ofta yrkesspecifik terminologi.	☐ Förklarar konsekvent yrkesspecifik terminologi.
		☐ Använder inte strategier som är lämpliga för att kommunicera med individer som har någon funktionsbegränsning (t.ex., hörsel, kognitivt).	☐ Använder ibland strategier som är lämpliga för att kommunicera med individer som har funktionsbegränsning (t.ex., hörsel, kognitivt).	☐ Använder ofta strategier som är lämpliga för att kommunicera med individer som har funktionsbegränsning (t.ex., hörsel, kognitivt).	☐ Använder konsekvent strategier som är lämpliga för att kommunicera med individer som har funktionsbegränsning (t.ex., hörsel, kognitivt).

Kommentarer:

Samarbete: förmågan att initiera/upprätthålla välfungerande kollaborativa relationer med andra yrkesutövare, patienter/klienter och deras närstående.

1. Initierar kollaborativa relationer med andra i planering och utförande av patient-/klientcentrerad vård.
2. Främjar integration av information från andra i planering och utförande av patient-klientcentrerad vård.
3. Efter godkännande av patient/klient eller annan utsedd beslutsfattare, ser till att lämplig information delas med andra yrkesutövare.

Dimension	Ej observerbart	Minimalt	Under utveckling	Kompetent	Skickligt
Kollaborativa relationer		☐ Etablerar inte en kollaborativ relation med andra.	☐ Etablerar ibland en kollaborativ relation med andra.	☐ Etablerar ofta en kollaborativ relation med andra.	☐ Etablerar konsekvent en kollaborativ relation med andra.
Integrerar information från andra		☐ Integrerar inte information från andra i planering och genomförande av patientens/ klientens vård.	☐ Integrerar ibland information från andra i planering och genomförande av patientens/ klientens vård.	☐ Integrerar ofta information och perspektiv från andra i planering och genomförande av patientens/ klientens vård.	☐ Integrerar konsekvent information och perspektiv från andra i planering och genomförande av patientens/ klientens vård.
Delar information		☐ Delar inte information med andra yrkesutövare.	☐ Delar ibland information med andra yrkesutövare som är användbar i vården av patienten/ klienten.	☐ Delar ofta information med andra vårdgivare som är användbar för vården av patienten/klienten.	☐ Delar konsekvent information med andra vårdgivare som är användbar för vården av patienten/ klienten.
		☐ Söker inte godkännande från patienten eller utsedd beslutsfattare när man delar information.	☐ Söker ibland godkännande från patienten eller utsedd beslutsfattare när man delar information.	☐ Söker ofta godkännande från patienten eller utsedd beslutsfattare när man delar information.	☐ Söker konsekvent godkännande från patienten eller utsedd beslutsfattare när man delar information.
Kommentarer:					

Teamarbete: Förmåga att bidra till effektivt teamarbete för att förbättra samarbetet och vårdkvalitet.

1. Identifierar/påvisar och bidrar till effektiv teamfunktion och dynamik
2. Identifierar/påvisar att ledarskapet inom vårdteamet kan växla eller delas beroende på situationen.
3. Bidrar i den interprofessionella (team)diskussionen

Dimension	Ej observerbart	Minimalt	Under utveckling	Kompetent	Skickligt
Funktion i teamet		☐ Identifierar inte sambandet mellan teamets funktion och vårdkvalitén.	☐ Identifierar ibland sambandet mellan teamets funktion och vårdkvalitén.	☐ Identifierar ofta sambandet mellan teamets funktion och vårdkvalitén.	☐ Identifierar konsekvent sambandet mellan teamets funktion och vårdkvalitén.
		☐ Påvisar inte kännedom om strategier som kan förbättra teamets funktion.	☐ Påvisar ibland kännedom om strategier som kan förbättra teamets funktion.	☐ Påvisar ofta kännedom om strategier som kan förbättra teamets funktion.	☐ Påvisar konsekvent kännedom om strategier som kan förbättra teamets funktion.
Delat ledarskap		☐ Påvisar inte en förståelse för vikten av att växla eller dela ledarskapet med andra.	☐ Delar ibland ledarskapet och byter ibland ledarskap med andra när så är lämpligt utifrån andra involverade professionerna.	☐ Delar ofta ledarskapet och byter ofta ledarskap med andra när så är lämpligt utifrån andra involverade professionerna.	☐ Delar konsekvent ledarskapet och byter konsekvent ledarskap med andra när så är lämpligt utifrån andra involverade professionerna.
Diskussion i teamet		☐ Ser inte sig själv som en del av teamet.	☐ Visar ibland att man ser sig själv som en del av teamet.	☐ Visar ofta att man ser sig själv som en del av teamet.	☐ Visar konsekvent att man ser sig själv som en del av teamet.
		☐ Bidrar inte i interprofessionella teamdiskussioner.	☐ Bidrar ibland i interprofessionella teamdiskussioner.	☐ Bidrar ofta i interprofessionella teamdiskussioner.	☐ Bidrar konsekvent i interprofessionella teamdiskussioner.
Kommentarer:					

Roller och ansvar: Förmågan att förklara sin egen roll och ansvar i en patient/klient- och familjecentrerad vården (t.ex. omfattning och mål i utövning, etiskt och juridiskt ansvar) och uppvisa förståelse gällande andras roller, ansvar och relationer i teamet.

1. Beskriver sina egna roller och ansvar på ett tydligt sätt
2. Integrerar andras professioners roller och ansvar med sina egna för att optimera den patientcentrerade vården
3. Accepterar ansvar för sina egna bidrag
4. Delar disciplinspecifik kunskap, evidensbaserad och/eller vedertagen praxis med andra

Dimension	Ej observerbart	Minimalt	Under utveckling	Kompetent	Skickligt
Roller och ansvar		☐ Beskriver inte sin egen roll och ansvar för team/patient/familj.	☐ Beskriver ibland sin egen roll och ansvar för team/patient/familj.	☐ Beskriver ofta sin egen roll och ansvar för team/patient/familj.	☐ Beskriver konsekvent sin egen roll och ansvar för team/patient/familj på ett tydligt sätt.
Integration av roller och ansvar		☐ Inkluderar inte andra professioners roller och ansvar i utförande av patientcentrerad vård.	☐ Inkluderar ibland andra professioners roller och ansvar i utförandet av patientcentrerad vård.	☐ Inkluderar ofta andra professioners roller och ansvar för att optimera en kollaborativ och patientcentrerad vård.	☐ Inkluderar konsekvent andra professioners roller och ansvar för att optimera en kollaborativ och patientcentrerad vård.
Ansvarstagande		☐ Uppvisar inte professionellt omdöme vid åtagande eller delegering av uppgifter.	☐ Uppvisar ibland professionellt omdöme vid åtagande eller delegering av uppgifter.	☐ Uppvisar ofta professionellt omdöme vid åtagande eller delegering av uppgifter.	☐ Uppvisar konsekvent professionellt omdöme vid åtagande eller delegering av uppgifter.
		☐ Accepterar inte ansvar för misslyckande i att sätta kollaborativa mål.	☐ Accepterar ibland ansvar för misslyckande i att sätta kollaborativa mål.	☐ Accepterar ofta ansvar för misslyckande i att sätta kollaborativa mål.	☐ Accepterar konsekvent ansvar för misslyckande i att sätta kollaborativa mål.
		☐ Accepterar inte ansvar för individuella handlingar som inverkar på teamet.	☐ Accepterar ibland ansvar för individuella handlingar som inverkar på teamet.	☐ Accepterar ofta ansvar för individuella handlingar som inverkar på teamet.	☐ Acceptera konsekvent ansvar för individuella handlingar som inverkar på teamet.
		☐ Förklarar inte omfattning eller relation av den egna professionen, etiska koder eller kliniska riktlinjer till den kollaborativa och patientcentrerade vården.	☐ Förklarar ibland omfattning eller relation av den egna professionen, etiska koder eller kliniska riktlinjer till den kollaborativa och patientcentrerade vården.	☐ Förklarar ofta omfattning eller relation av den egna professionen, etiska koder eller kliniska riktlinjer till den kollaborativa och patientcentrerade vården.	☐ Förklarar konsekvent omfattning eller relation av den egna professionen, etiska koder eller kliniska riktlinjer till den kollaborativa och patientcentrerade vården.
Delar evidensbaserad kunskap/vedertagen praxis		☐ Delar inte evidensbaserad disciplinspecifik kunskap med andra.	☐ Delar ibland evidensbaserad disciplinspecifik kunskap med andra.	☐ Delar ofta evidensbaserad disciplinspecifik kunskap med andra.	☐ Delar konsekvent evidensbaserad disciplinspecifik kunskap med andra.

Kommentarer:

Patient/klient- familjecentrerad strategi: Förmågan att applicera patient/klient-centrerade principer i det interprofessionella samarbetet.

1. Söker återkoppling från patient/klient och närstående på ett respektfullt sätt gällande känslor, övertygelser, behov och mål med vården
2. Integrerar patientens/klientens och familjens omständigheter, kulturspecifika önskemål, värderingar, uttryckssätt, och hälsoövertygelser/uttryck i vårdplanen
3. Delar åsikter och vårdinformation med patient/klient och familj
4. Företräder patient/klient och familj (som partner) i beslutsfattandeprocessen

Dimension	Ej observerbart	Minimalt	Under utveckling	Kompetent	Skickligt
Patientens/klientens uppfattning		☐ Efterfrågar inte patientens/klientens och/eller familjens uppfattning.	☐ Efterfrågar ibland patientens/klientens och/eller familjens uppfattning.	☐ Efterfrågar ofta patientens/klientens och/eller familjens uppfattning.	☐ Efterfrågar konsekvent patientens/klientens och/eller familjens uppfattning.
Integration av patients/klients övertygelser och värderingar		☐ Integrerar inte patients/klients och familjens omständigheter, övertygelser och värderingar i vårdplanen.	☐ Integrerar ibland patients/klients och familjens omständigheter, övertygelser och värderingar i vårdplanen.	☐ Integrerar ofta patients/klients och familjens omständigheter, övertygelser och värderingar i vårdplanen.	☐ Integrerar konsekvent patients/klients och familjens omständigheter, övertygelser och värderingar i vårdplanen.
Delar information med patient/klient		☐ Delar inte alternativ och vårdrelaterad information med patient/klient och närstående.	☐ Delar ibland alternativ och vårdrelaterad information med patient/klient och familj.	☐ Delar ofta alternativ och vårdrelaterad information med patient/klient och familj.	☐ Delar konsekvent alternativ och vårdrelaterad information med patient/klient och familj.
Företräder patienten vid beslutsfattande		☐ Företräder inte patient/klient och familj (som partner) i beslutsfattande processen.	☐ Företräder ibland patient/klient och familj (som partner) i beslutsfattande processen.	☐ Företräder ofta patient/klient och familj (som partner) i beslutsfattande processen.	☐ Företräder konsekvent patient/klient och familj (som partner) i beslutsfattande processen.

Kommentarer:

Konfliktlösning: Förmågan att effektivt handskas och lösa konflikter mellan och med andra utövare, patienter/klienter och närstående

1. Påvisar/visar ett aktivt lyssnande och är respektfull gentemot olika perspektiv och åsikter från andra (andras åsikter)
2. Arbetar med andra för effektivt att handskas och lösa konflikter

Dimension	Ej observerbart	Minimalt	Under utveckling	Kompetent	Skickligt
Respekt för olika perspektiv		☐ Överväger inte olika perspektiv och åsikter.	☐ Söker ibland andras perspektiv och åsikter.	☐ Söker ofta andras perspektiv och åsikter.	☐ Söker konsekvent andras perspektiv och åsikter.
		☐ Söker inte förtydligande på ett respektfullt sätt när missförstånd uppstår.	☐ Söker ibland förtydligande när missförstånd uppstår men inte nödvändigtvis på ett respektfullt sätt.	☐ Söker ofta förtydligande på ett respektfullt sätt när missförstånd uppstår.	☐ Söker konsekvent förtydligande på ett respektfullt sätt när missförstånd uppstår.
Aktivt lyssnande		☐ Lyssnar inte aktivt när andra pratar	☐ Lyssnar ibland aktivt när andra pratar	☐ Lyssnar ofta aktivt när andra pratar	☐ Lyssnar konsekvent aktivt när andra pratar
Konfliktlösning		☐ Handskas eller löser inte konflikter med andra.	☐ Använder ibland lämpliga strategier för att handskas och/eller lösa konflikter med andra.	☐ Använder ofta lämpliga strategier för att handskas och/eller lösa konflikter med andra.	☐ Använder konsekvent lämpliga strategier för att handskas och/eller lösa konflikter med andra.
Kommentarer:					